

Vestby kommune

Inkluderende barnehage- og skolemiljø i Vestby kommune - felles satsningsområde 2018-2019

Innledning

Inkluderende barnehage- og skolemiljø i Vestby kommune 2018-2019

Vestby kommune deltar fra januar 2018 i Utdanningsdirektoratets nasjonale kompetanseutvikling Inkluderende *barnehage- og skolemiljø*. Satsingen skal styrke barnehagenes, skolenes/SFO og eieres/myndighets kompetanse til å opprettholde og skape inkluderende barnehage- og skolemiljøer, og forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelses. Satsningen bygger på barnehage- og skolebaserte kompetanseutvikling og lærende nettverk.

Vestby kommune er organisert slik at barnehage og skole/SFO tilhører hvert sitt resultatområde, med hver sin ledelse. Kommunen har over tid hatt fokus på arbeid med inkluderende barnehage- og skolemiljø. I *Kommuneplan 2014-2020* er folkehelse en del av kommunens visjon og har blant annet fokus på psykisk helse og inkludering blant barn og unge. I kommunens *Handlingsprogram 2018-2021* er inkludering med i overordnet mål for både barnehage og skole. Det er utviklet egne handlingsplaner for inkludering og psykososialt arbeid for både barnehage og skole. I 2015 opprettet politikerne i Vestby en egen rådgiverstilling i barnehage- og skolemiljø. Vestby kommune er godt i gang med arbeidet med inkluderende miljø i barnehage og skole, men har også behov for å delta i denne nasjonale satsningen. Våre resultater på blant annet elevundersøkelsen har vist positiv utvikling på området skolemiljø, men vi kan trenge ekstra bistand for å videreutvikle både barnehage- og skolemiljø. Vår utfordring er implementering og involvering av alle ansatte, og systematisk samarbeid mellom barnehage og skole i arbeidet med inkluderende miljø.

Gjennom deltakelse i den nasjonale satsingen har Vestby etablert et prosjektsamarbeid mellom 16 barnehager (8 kommunale og 8 private) og 8 skoler (inkludert 5 skolefritidsordninger). Sammen skal vi jobbe systematisk og helhetlig for inkluderende miljø i barnehager og skoler med utgangspunkt i overordnet planen for kommunen.

Prosjektplanen er utviklet i samarbeid mellom ressursgruppa i kommunen og prosjektledere fra alle de 24 deltakende virksomhetene.

Utviklingsområder og innhold

I oppstarten av prosjektperioden har alle barnehager og skoler gjennomført et analysearbeid hvor de beskriver de viktigste styrkene og svakhetene de har innenfor arbeidet med inkluderende barnehage- og skolemiljø. På bakgrunn av disse analysene og samarbeid i lærende nettverk har vi kommet fram til noen felles tiltak for utviklingsområdene i prosjektet.

Utviklingsområde	Tiltak - hva innebærer dette?
Utvikle og opprettholde gode og trygge barnehage-/skolemiljø, hvor alle barn og unge trives og opplever tilhørighet	<ul style="list-style-type: none">Felles forståelse for hva et godt miljø er og sentrale faktorer i dette arbeidet – definere hva dette betyr for hver enhetBruke kommunale kjennetegn og handlingskriterier for IBS utarbeidet vinter 2018 (se side 4) til å avdekke nåværende praksis – reflektere kollektivt - endre/justere/foredle praksis.

	<ul style="list-style-type: none"> • Involvere barn/elever/foresatte i arbeidet med å utvikle og opprettholde gode og trygge barnehage- og skolemiljøer • God kommunikasjon mellom barn/elever, ansatte, foresatte med åpenhet for tilbakemeldinger og kritisk refleksjon
Forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser	<ul style="list-style-type: none"> • Alle skal kjenner §§ 1, 2 og 3 i barnehageloven og § 9A i opplæringsloven og prosedyrer knyttet til disse (<i>Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagene i Vestby og Handlingsplan for et trygt og godt skolemiljø ved Vestbyskolene og SFO</i>) • Alle er kjent med og bruker handlingsløyfa aktivt (se vedlegg 1) • Alle vet hva som er sentrale faktorer i et inkluderende barnehage- og skolemiljø • Barn/elever og foresatte skal medvirke i å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser.
Organisasjon og ledelse, generell regelverkskompetanse og tverrfaglig samarbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Forankring i hele organisasjonen – alle skal være med • Bygge opp kollektive læringsfellesskap både tverrfaglig og innad i virksomhetene • Intervenere og lede refleksjoner og øvelser i personalet knyttet til håndtering av lovverk og handlingsplaner • Systemisk arbeid: <ul style="list-style-type: none"> - Rådgiver for barnehage- og skolemiljø støtter skoler og barnehager i arbeidet med å styrke regelverksforståelse og kompetanse - rådgiver for barnehage- og skolemiljø etablerer nettverk med deltakere fra hver virksomhet som skal utvikle kompetanse og være veiledere i barnehage- og skolemiljø for sine kollegaer • Rutiner for tverrfaglig samarbeid i kommunen: <ul style="list-style-type: none"> - Rådgiver for barnehage- og skolemiljø har årlige møter for å avklare roller og ansvar i henhold til lovverket med PPT, helsestasjon/skolehelsetjenesten, barnevern

Mål

Barnehager og skoler er forpliktet gjennom Barnehageloven og Opplæringsloven til å ha et trygt og inkluderende miljø uten mobbing og andre krenkelser. Et godt miljø er en forutsetning for lek, læring og utvikling i barnehager og skoler. Barnehager og skoler er også forpliktet gjennom Barnekonvensjonen art. 19 til å beskytte barn mot alle former for fysisk og psykisk vold.

I Vestby kommune har vi sammen kommet fram til et felles overordnet mål for barnehager, skoler og SFO. Dette målet er utarbeidet i felleskap med prosjektledere fra alle virksomhetene:

Alle barn og unge i Vestby skal oppleve å være betydningsfulle i et trygt og inkluderende fellesskap

Videre har vi samarbeidet om å komme fram til kjennetegn på målet og hvilke handlinger som kreves av de voksne (ansatte i barnehager og skoler/SFO) for å oppnå inkludering og trivsel. Vi har også involvert barn og elever i denne prosessen. De har kommet med sine innspill gjennom gruppesamtaler i barnehagene og i elevråd på skolene. Ressursgruppa har gjennomført samtaler med elevråd på fire skoler med elever fra barne- og ungdomstrinn, og har hatt gruppesamtaler med 5-åringene i tre barnehager. På denne måten har barna/elevens stemme kommet tydelig fram i denne planen. Dette er i henhold til Barnekonvensjonens artikkel 12 som omhandler barns rett til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter i alle forhold som vedrører barnet.

På bakgrunn av det overordnede målet har vi kommet fram til fire kjennetegn hos barn/elever som indikerer at de har et trygt og inkluderende fellesskap i barnehagen og på skolen. Disse kjennetegnene er sentrale faktorer for trivsel og inkludering. Kjennetegnene sier noe om en ønsket situasjon, og hvis de til stede kan det være en indikator på at hovedmålet er nådd. Videre har vi utarbeidet *handlingskriterier* – hvilke handlinger som kreves fra de voksne for at kjennetegnene skal oppnås.

Kjennetegn hos barn/ungdom	Handlingskriterier - hva skal de voksne gjøre for å oppnå kjennetegnet?
Barna/elevne vil gå i barnehagen/på skolen	<ul style="list-style-type: none">- Vi smiler- Vi sier hei- Vi bidrar til en god start på dagen- Vi behandler barna/elevne med respekt- Vi lytter – er tilstede- Vi viser omsorg for alle barn/elever, også de som tester grenser og bryter regler- Vi legger til rette for at barna/elevne kan gi tilbakemelding på hvordan de har det- Vi engasjerer oss i hvordan barna/elevne har det- også hjemme

<p>Alle barn/elever har noen å være sammen med i en positiv samhandling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vi sørger for bli-kjent-aktiviteter i ny gruppe/klasse - Vi arrangerer «lekepartner» før lek/friminutt - Vi er nok voksne til stede slik at vi kan følge med på hva som skjer i lek/friminuttet - Vi går bort til de som går alene, og hjelper til med å finne noen å leke/være sammen med - Vi vet hvem de sårbare barna er, og hjelper disse inn i aktivitet/kontakt med andre barn. - Vi oppsøker alltid barn som går alene og undersøker grundig om dette er ønsket eller uønsket - Vi er sammen med barna i leken/friminuttene - Vi jobber systematisk med tilhørighet og samhold i gruppa (Mitt valg) - Vi involverer oss i hvordan samspillet mellom elevene er på nettet
<p>Barna/elevne har kompetanse til å løse konflikter uten krenkelser og ber om hjelp når de trenger det</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vi er synlige i utelek/friminuttet (for eksempel bruk av gul vest) - Vi undersøker hva som har skjedd før vi konkluderer og kommer med reaksjoner - Vi gir råd og veiledning framfor korreksjon - Vi hjelper barna/elevne med å sette ord på følelser, og finne alternative strategier - Vi er bevisst barnas/elevnes plassering og gruppering i rommet - Vi er tilstede på sårbare områder (garderoben, gangene) - Vi kommer når vi sier vi skal komme - Vi griper alltid inn hvis vi observerer krenkende ord eller handlinger mellom barna/elevne eller de voksne - Vi viser tydelig at krenkende ord og handlinger ikke er akseptert («jeg så hva du gjorde, og det er ikke greit» - viktig for å avdekke skjult mobbing) - Vi og de foresatte er gode rollemodeller - Vi fremhever gode eksempler på konfliktløsning i barne-/elevgruppa - Vi anerkjenner barna når de bruker gode strategier
<p>Barna/elevne anerkjenner inkluderer og respekterer hverandre</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vi er gode rollemodeller - Vi er vennlige og respektfulle mot andre voksne - Vi er bevisst hvordan vår kommunikasjon kan virke inkluderende og ekskluderende - Vi hjelper barna/elevne til å være bevisste på nonverbal kommunikasjon - Vi er bevisste på hvordan vi omtaler barn/elever/foresatte - Vi respekterer at barna/elevne er ulike og har ulike styrker - Vi anerkjenner og respekterer forskjellighet

	- Vi anerkjenner innsats- Vi har gode strategier for hvordan vi møter barn som utfordrer oss – vi reflekterer og øver i fellesskap

Evaluering

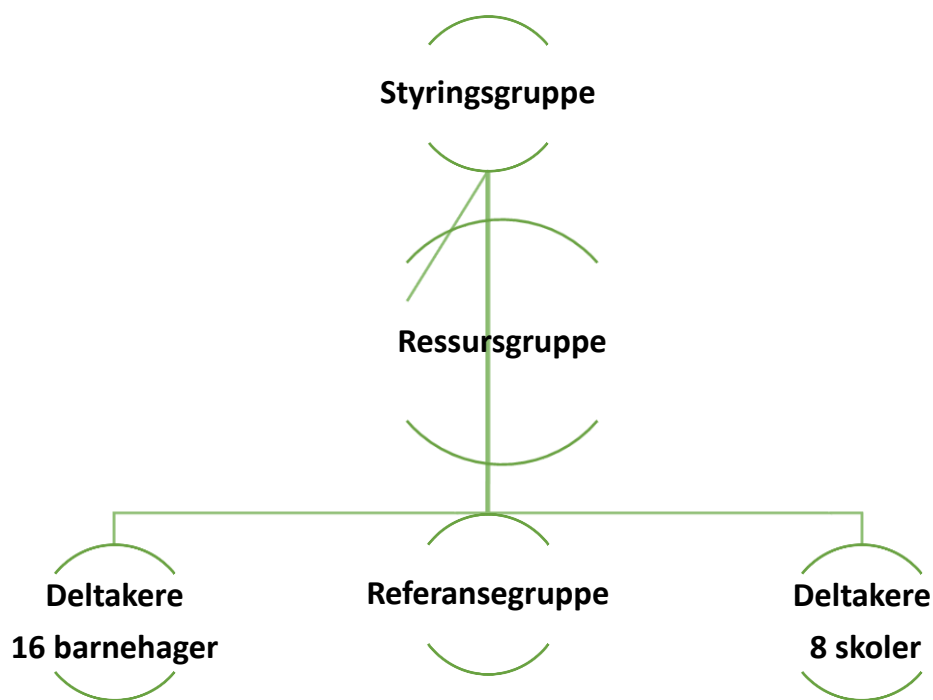
Målet for og arbeidet med prosjektet skal evalueres underveis gjennom prosjektperioden og ved avslutning av prosjektet. Evalueringen skal gjøres for barnehage og skole hver for seg, men også felles for kommunen. Evalueringen kan blant annet inneholde:

- resultater fra elevundersøkelsen og trivselsundersøkelser
- evaluere ut fra situasjonsanalysen ved oppstart av prosjektet
- observasjoner og dokumentasjon av gruppe-/klassemiljø
- kollegaobservasjoner
- dokumentasjon fra
 - o dialog med barn/elever
 - o dialog med foresatte
 - o dialog med ansatte i barnehager, skoler og SFO
- legge inn eget punkt i foreldreundersøkelsen i barnehage og SFO som går på IBS
- Antall klagesaker til fylkesmannen og utfallet/tilbakemeldingene av disse sett i forhold til antall aktivitetsplaner med tiltak.

Kommunens organisering og gjennomføring av arbeidet

Prosjektet er organisert slik figuren under viser:

Deltakere

Deltakerne er 16 barnehager (8 kommunale og 8 private) og 8 skoler (5 barneskoler, 2 ungdomsskoler og en alternativ opplæringsarena) i kommunen, totalt 24 virksomheter. Det vil si at alle de kommunale barnehagene og alle skolene i kommune er med, i tillegg til de fleste private barnehagene. Hver virksomhet skal ha sin lokale prosjektleder, som leder arbeidet med satsningen på sin virksomhet i samarbeid med den lokale prosjektgruppa som er dannet virksomheten.

Referansegruppe

Referansegruppa består av 4 lokale prosjektledere fra skolene, og 4 lokale prosjektledere fra barnehagene. Både barneskole og ungdomsskole, samt kommunale og private barnehager er representert. Referansegruppa skal bistå ressursgruppa og være sparringspartner og «realitetsorientere» ressursgruppa fra «feltet», slik at planer, samlinger og aktiviteter som planlegges og gjennomføres på overordnet nivå (kommunenivå) i satsningen er tilpasset de deltakende virksomhetenes behov.

Ressursgruppe

Ressursgruppa leder prosjektet i kommunen. Gruppa består av en ressursperson fra skole og en ressursperson fra barnehage. Begge er rådgivere på henholdsvis barnehagekontoret og skolekontoret i kommunen og er tilsatt 20 % hver som ressurspersoner i prosjektet. Ressurspersonene skal sørge for å planlegge og gjennomføre satsningen på overordnet nivå, samtidig som de skal bistå de deltakende virksomhetene ved å motivere, støtte og styrke deres arbeid. I tillegg består ressursgruppa av rådgiver for barnehage- og skolemiljø i kommunen som bistår med faglig kompetanse og erfaringer fra arbeid med inkludering ute i skoler og barnehager.

Styringsgruppe

Styringsgruppa består av barnehagesjef, skolesjef og leder for PPT. Satsningen omfatter alle kommunens virksomheter innfor skole og barnehage, samt mange private virksomheter på barnehagesiden, og vil kreve både tid og andre ressurser. Det er derfor viktig at dette arbeidet er forankret hos skoleeier/barnehagemyndighet, og de skal derfor involveres, informeres og godkjenne planer og aktiviteter som er overordnet for alle på kommunenivå.

Videre når det gjelder forankringen av arbeidet, så har alle prosjektlederne for de deltakende virksomhetene vært med i utarbeidelsen av mål og tiltak i denne planen, og referansegruppa har særskilt kommet med innspill og kommentarer til ferdig utarbeidet overordnet kommunal plan. Dette for å skape eierskap og forankring i hver enkelt deltakervirksomhet.

Gjennomføring

Satsningen vil fremstå som et generelt folkehelseiltak i kommunen, da prosjektet har som mål å fremme trygghet, inkludering og barn og unges opplevelse av å være betydningsfull. At barna/elevene opplever trygghet og tilhørighet er viktig for deres psykiske helse, samt er med på å danne et grunnlag for økt grad av livsmestring senere i livet. Dette speiles også i ny overordnet del for grunnopplæringen hvor dette er ett av tre tverrfaglige tema, og rammeplan for barnehagen der livsmestring og helse er et eget tema.

Denne kompetanseutviklingen skal styrke barnehagenes, skolenes og eiernes kompetanse til å skape og opprettholde gode barnehage- og skolemiljøer, og forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser. Satsningen skal også styrke både regelverkskompetansen og den pedagogiske kompetansen til barnehager, skoler, skoleeiere og barnehagemyndighet, samt kompetanse til å drive kvalitetsutvikling lokalt.

En av målsetningene med kompetansehevingen er at det skal jobbes med reelle behov utfordringer. De deltakende virksomhetene er ulike, og har ulike styrker og utfordringer knyttet til hovedområdene i satsningen. Det er derfor viktig at hver enkelt virksomhet utarbeider sin egen lokale prosjektplan (se vedlegg 2), slik at de gjennom lokalt utviklingsarbeid får fokusert på de særskilte utfordringene som den enkelte virksomheten har. Dette skal foregå ved at hver enkelt virksomhet har sin lokale prosjektleder som ved hjelp av en lokal prosjektgruppe på hver virksomhet sammen leder utviklingsarbeidet på denne virksomheten. Metodikken er barnehage-/skolebasert kompetanseutvikling og lærende nettverk.

Nettverk som benyttes i prosjektperioden

Kommunen har opprettet egne nettverk som skal fungere under prosjektperioden:

- **Prosjektledernetverk:** De lokale prosjektlederne for de deltakende virksomhetene. Nettverket ledes av ressursgruppa.
- **Lokal prosjektgruppe:** Lokal prosjektgruppe på hver deltakende virksomhet. Gruppa ledes av prosjektleder.

I tillegg har kommunen eksisterende nettverk som kan brukes ved behov:

- Nettverk for rektorer.
- Nettverk for styrere i barnehagen
- Nettverk rektorer og inspektører/avdelingsledere

Arbeidet i nettverkene

De lokale prosjektgruppene skal lede sine enheter i satsningen og vil gjennom prosjektledernetverket utvikle kunnskaper, dele erfaringer og reflektere rundt sin prosjektledelse, få kompetanseheving og støtte til å utvikle kollektive læringsfellesskap på sine enheter. Kommunens ressurspersoner drifter egne lokale samlinger med prosjektledernetverk med aktuelle tema de ønsker fokus på.

Lokale prosjektgrupper på den enkelte virksomhet skal være en støtte for leder i å gjennomføre endringsprosesser i personalet, og drive barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling. Slike nettverk gjør enheten mindre sårbar i utviklingsarbeidet, og det er en tanke om at prosessen skal flyte bedre oppover og nedover i organisasjonen.

De andre nettverkene vil brukes ved behov for å forankre prosjektet, justere underveis og sikre framdrift.

Kommunen vurderer også behovet for å knytte til oss en ekstern fagperson fra relevante kompetansemiljøer, men dette er foreløpig ikke avklart.

Finansiering

Vestby kommune mottar kr. 680.000,- i statlige midler for deltakelse i satsningen. Kommunen finansierer selv to ressurspersoner i hver 20 % stilling for barnehage og skole, totalt 40 % rådgiverstilling.

De statlige midlene går til å finansiere:

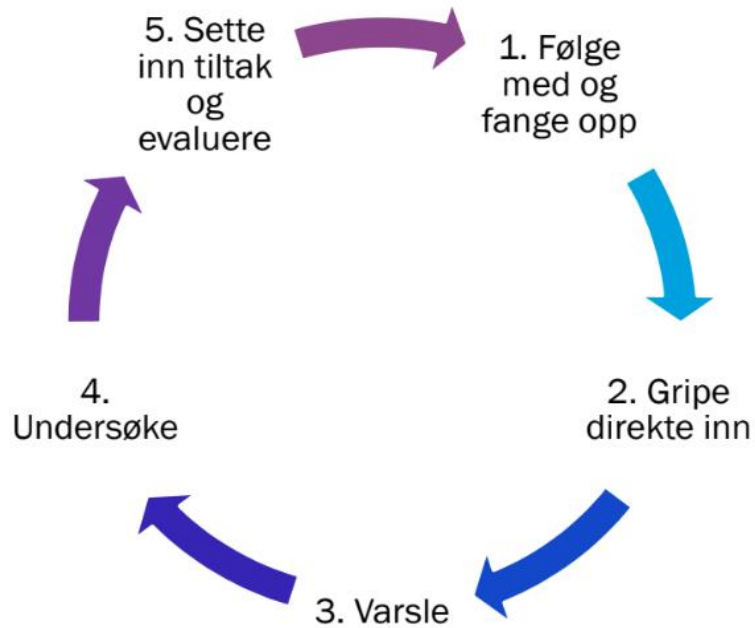
- Reiseutgifter til ressurspersonene og deltakerne i prosjektet
- Utgifter til kompetanseutvikling og samlinger for barnehage/skole
- Bruk av eksterne fagmiljøer til kick-off (lokal oppstartsamling) i august 2018 og avslutningskonferanse i 2019
- Bruk av eksterne fagmiljøer i kompetanseutviklingen i 2019

Utfordringer og muligheter

En utfordring ved å drive utviklingsarbeidet i barnehage og skole er tid. Det er høyt læringstrykk og mange områder hvor man skal ha fokus på og utvikle praksisen innenfor. Dette innebærer derfor at det er flere parallelle satsninger innenfor ulike satsningsområder. Det blir derfor viktig å sette dette prosjektet i forbindelse med andre pågående prosjekter eller satsninger slik at dette ikke blir noe som går på siden av andre utviklingsområder. Inkluderende læringsmiljø er som nevnt tidligere i planen et viktig område innen barnehage og skole. Denne satsningen gir oss derfor en mulighet til å gjøre et felles løft på tvers av barnehage og skole, og samtidig se forbindelsen til andre utviklingsområder og planer. Det gir også barnehager og skoler i Vestby muligheten til å utvikle sin kompetanse og oppfylle krav fra lov og overordnede planer.

Handlingssløyfe – 5 delplikter

Kilde: Presentasjon fra Udir 17.01.2018
Første samling i pulje 2 for satsningen «Inkluderende barnehage- og skolemiljø»

Mal for lokal prosjektplan

Med utgangspunkt i den overordnede kommunale prosjektplanen, skal hver virksomhet lage sin lokale prosjektplan. Hensikten er å ta tak i reelle utfordringer ved egen virksomhet og jobbe særskilt med de områdene en trenger å bli enda bedre på. Den lokale prosjektplanen bør minimum inneholde følgende punkter:

1. Utviklingsområder og innhold

På bakgrunn av analysearbeid, beskriv kort de viktigste utviklingsområdene for skolen/barnehagen i arbeidet med barnehage- og skolemiljø, jf. innholdselementene i overordnet kommunal plan:

- Utvikle og opprettholde gode og trygge barnehage/skolemiljø, hvor alle barn og unge trives og opplever tilhørighet.
- Forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser
- Organisasjon og ledelse, generell regelverkskompetanse og tverrfaglig samarbeid

Barnehagene/skolene skal beskrive områder hvor det er størst behov for å forbedre sin praksis, og med utgangspunkt i tiltakene beskrevet i overordnet plan på s. 2 bryte disse ned og være konkret på hvordan dette skal gjennomføres på egen virksomhet.

2. Mål

Et trygt og godt barnehage- og skolemiljø uten mobbing og andre krenkelser er både et mål i seg selv, og en forutsetning for lek, læring og utvikling. Disse overordnede sektormålene for barnehage og skole bør konkretiseres i det lokale planarbeidet. At barnehager og skoler utvikler egne mål kan være en viktig del av arbeidet med å forankre, involvere og ansvarliggjøre alle aktuelle deltakere lokalt. Målene bør ta utgangspunkt i områder hvor barnehager og skoler ønsker å utvikle praksisen sin i prosjektperioden.

Målene bør utformes på en slik måte at det er mulig å evaluere. Det kan være bra å tydeliggjøre hva barnehagen/skolen forventer å få til i løpet av prosjektperioden, og hva som er mer langsiktige mål. I tillegg er det en fordel å beskrive hvilke informasjonskilder som skal brukes for å evaluere måloppnåelse. Formuler gjerne både kvantitative og kvalitative mål.

Kvantitative mål beskriver ønskede virkninger av praksis og tiltak (f.eks. antall ansatte som deltar i kompetanseutvikling, redusere antall barn/elever som opplever mobbing, redusere antall barnehager/skoler med høy andel elever som opplever mobbing). Kvantitative mål bør bygge på eksisterende statistikk og data.

Kvalitative prosessmål vil ikke alltid være like lett å ta stilling til om er nådd, men er viktige i arbeid med kvalitetsutvikling. Målene kan f.eks. gjelde prosesskvalitet, samhandling og kultur i det lokale arbeidet med kvalitetsutvikling. Målene kan bidra til refleksjon, f.eks. over sammenheng mellom mål, eksisterende praksis og behov for endringer, eller kvaliteten på gjennomføringen av tiltak. Kvalitative mål kan omhandle hvordan ulike aktører skal arbeide, og beskrive hvordan arbeidet skal påvirke dem som er involverte (f.eks. at ansatte skal få høyere kompetanse i å forebygge, avdekke og håndtere krenkelser, at kommunen skal forbedre det tverrfaglige samarbeidet, eller at barns opplevelser skal anerkjennes og de skal involveres i utviklingsarbeidet).

3. Organisering og forankring av arbeidet

Aktuelle punkter:

- Hvordan tilrettelegge rent praktisk slik at alle ansatte i de ulike barnehagene og skolene/SFO får deltatt i prosjektet gjennom barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling og lærende nettverk
- Hvordan barn, elever og foreldre skal involveres i barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling
- Hvilke forankringsprosesser skolene/SFO og barnehagene legger opp til med de involverte (barnehagelærere, lærere, fagarbeidere, assistenter, PPT, barn/elever og foreldre)
- Hvordan arbeidet med å videreutvikle praksis skal videreføres etter at deltakelsen i prosjektet fases ut

4.Gjennomføring av kompetanseutviklingen

Aktuelle punkter:

- Hvilke lokale nettverk og samarbeid vil brukes og/eller etableres som en del av arbeidet
- På hvilken måte skal nettverkene bidra til å støtte utviklingsprosessene i barnehagene og skolene
- Eventuelt samarbeid med eksternt kompetansemiljø (f.eks. innhold, organisering, varighet og omfang på samarbeidet)

5.Milepælsplan

Lag en oversikt over fremdriften i prosjektet i hver enkelt skole/barnehage.

Milepælsplan/aktivitetsplan

(Fargene i aktivitetene indikerer hvilke grupper som deltar)

Hva	Når	Hvem deltar
VÅREN 2018		
Nasjonal samling Udir	16.-17.01.2018	Ressursgruppa + referansegruppa
Kurs i lærende nettverk	25.01.2018	Prosjektlederne i barnehage + SFO-lederne
Workshop1: Mål, utviklingsområder og innhold.	02.02.2018	Ressursgruppa + alle lokale prosjektledere
Møte i referansegruppa: Overordnet prosjektplan gjennomgås	06.03.2018	Ressursgruppa + referansegruppa
Kommunal overordnet prosjektplan ferdigstilles og sendes Fylkesmannen	15.03.2018	Ressursgruppa + styringsgruppa
Workshop 2: Kick-off – Arbeid med lokal prosjektplan	21.03.2018	Prosjektledere + ressursgruppa
Regional samling hos Fylkesmannen	09.04.2018	Prosjektledere, ressursgruppa, styringsgruppa
Nettverkssamling Udir	07.06.2018	Ressursgruppa
Lokale prosjektplaner ferdigstilles og sendes inn til ressursgruppa	15.06.2018	Prosjektledere
HØSTEN 2018		
Kick-off for satsningen	14.08.2018	Alle ansatte
Nasjonal samling	12.-13.09.2018	Ressursgruppa + referansegruppa
Lærende nettverk for prosjektledere	09.11.2018	Prosjektledere + ressursgruppa
Kurs 1: Kommunikasjon/relasjon v/Kristin Andreassen Eide Grevlingen skole, Kultursalen	17.10.2018	Alle ansatte
Regional samling	23.11.2018	Prosjektledere, ressursgruppa, styringsgruppa
Kurs 2: Mobbing/krenkelser/handlingsløyfa – hvordan observere og avdekke v/Kristin Andreassen Eide Grevlingen skole, Kultursalen	05.12.2018	Alle ansatte
VÅREN 2019		
Lokale prosjekter evalueres og sendes inn til ressursgruppa	15.01.2019	Prosjektledere
Nasjonal samling	15.-16.01.2019	Ressursgruppa + referansegruppa
Kommunen sender underveistrapport til Fylkesmannen	15.02.2019	Ressursgruppa
Kurs 3: Sårbare barn/elever – hvordan møte barn/elever som utfordrer relasjoner	30.01.2019	Alle ansatte
Lærende nettverk for prosjektledere	08.02.2019	Prosjektledere + ressursgruppa
Regional samling	12.03.2019	Prosjektledere, ressursgruppa
Kurs 4: Mobbing/krenkelser/handlingsløyfa – hvordan håndtere og følge opp v/Kristin Andreassen Eide	24.04.2019	Alle ansatte
Kurs 5: Inkluderende lekemiljø i barnehage og skole/SFO	08.05.2019	Alle ansatte

Lærende nettverk	10.05.2019	Prosjektledere og ressursgruppa
HØSTEN 2019		
Nasjonal samling	17.-18.09.2019	Ressursgruppa + referansegruppa
Lærende nettverk for prosjektledere	18.10.2019	Prosjektledere + 1 og ressursgruppa
Kurs 5: Inkluderende lekemiljø	25.09.2019	Alle ansatte
Kurs 6: Inkluderende læringsmiljø m/Inger Bergkastet	09.10.2019 (i Son kulturkirke)	Alle ansatte
Kurs 7: Sårbare barn/elever – de stille barna/elevene m/Ingrid Lund	6.november (Son skole)	Alle ansatte
Regional samling	15.11.2019	Prosjektledere, ressursgruppa, styringsgruppa
VÅREN 2020		
Lokale prosjekter evalueres og sluttrapport ferdigstilles og sendes inn til ressursgruppa	15.01.2020	Prosjektledere
Sluttrapport sendes Fylkesmannen	15.02.2020	Ressursgruppa
Avslutningskonferanse –veien videre	14.april 2020	Alle ansatte

